

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

คู่มือ การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

(หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกคำสั่ง/ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535)

จัดทำโดย ส่วนบังคับการ ๓
ฝ่ายตรวจสอบและบังคับการ กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คู่มือ

การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

(หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกคำสั่ง/ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยาปฏิชีวนะ:
ตามพร:ราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535)

จัดทำโดย

ส่วนบังคับการ 3

ฝ่ายตรวจและบังคับการ กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จัดพิมพ์โดย
ฝ่ายตรวจและบังคับการ กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เลขที่ 92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2298-2620 โทรสาร 0-2298-2596
<http://www.pcd.go.th>

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์องค์การส่งเสริมศิริหารผ่านศึก
2/9 ซอยกรุงเทพฯ-นนทบุรี 31 เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

คำนำ

เนื่องจากได้มีกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ และการใช้ยานพาหนะ ในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2550 และประกาศ กรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แบบเครื่องหมาย และแบบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2550 ซึ่งมีผลใช้บังคับอย่างสมบูรณ์มาตั้งแต่วันที่ 14 กันยายน 2550 โดยกฎหมายทั้งสองฉบับ ดังกล่าว ได้แก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือขั้นตอนในการตรวจสอบตรวจจับและห้ามใช้ยานพาหนะตามกฎหมายเดิมที่เป็นอุปสรรคข้อด้อยในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือการดำเนินการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ หลายประการ อาทิ ขั้นตอนในการออกคำสั่งหรือยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ การเคลื่อนย้ายยานพาหนะในขณะถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด รูปแบบและขนาดของเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ เป็นต้น

ส่วนบังคับการ 3/ฝ่ายตรวจและบังคับการ จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ (หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกคำสั่ง/ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535) เพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยได้เรียบเรียงและจัดหมวดหมู่รายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ พร้อมภาพประกอบ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ศึกษาและทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมทั้งสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

ส่วนบังคับการ 3
ฝ่ายตรวจและบังคับการ กรมควบคุมมลพิษ
กันยายน 2550

สารบัญ

หน้าที่

1. การตรวจสอบและห้ามใช้ยานพาหนะที่มีมลพิษเกินมาตรฐานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	1
2. การตรวจสอบและออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	4
2.1 กรณีเรียกตรวจรถปกติทั่วไป	4
2.2 กรณีเรียกตรวจรถที่ถูกกล่าวหาใช้ยานพาหนะชั่วคราว	9
2.3 กรณีเรียกตรวจรถที่ถูกกล่าวหาใช้ยานพาหนะเด็ดขาด	16
3. การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	18
3.1 การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวในภาคสนาม	19
3.2 การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	19
4. การรายงานข้อมูลการสั่งหรือการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	23
4.1 พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	23
4.2 พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ	23
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและการยกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ และการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. 2550	27
ภาคผนวก ข ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แบบเครื่องหมายและแบบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	35

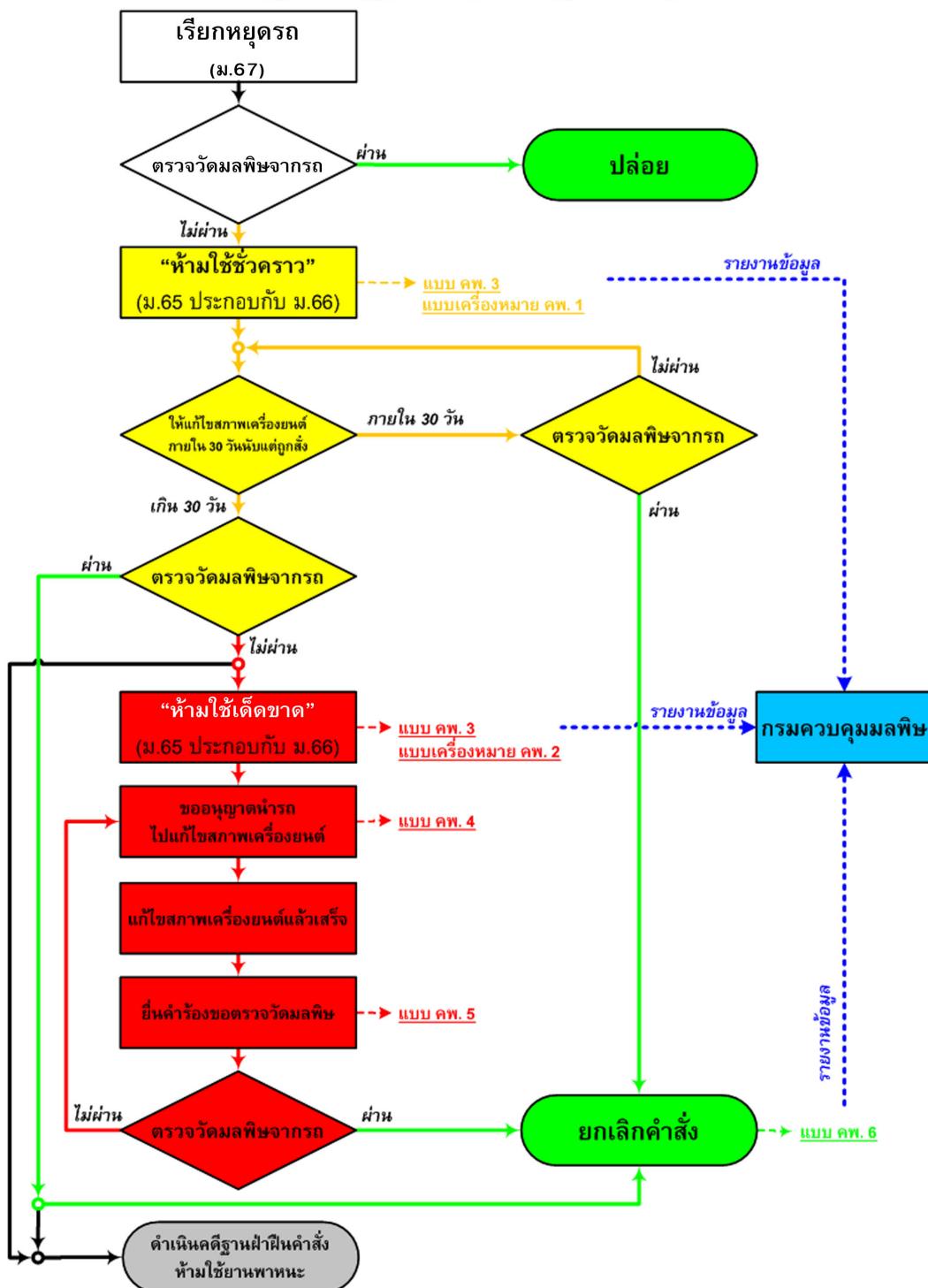
1. การตรวจสอบและห้ามใช้ยานพาหนะที่มีมลพิษเกินมาตรฐาน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายอภิฉบับหนึ่งที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับควบคุมมลพิษจากยานพาหนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมลพิษจากการรถยนต์และรถจักรยานยนต์ โดยได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจกำหนดมาตรฐานการระบายมลพิษจากยานพาหนะ (มาตรา 55) ซึ่งปัจจุบันมีมาตรฐานควบคุมการระบายมลพิษจากห้องไอเสียของรถยนต์และรถจักรยานยนต์ท้ายฉบับ ครอบคลุมมลพิษหลักท้ายชนิด ได้แก่ ควันดำ ควันขาว ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซไฮโดรคาร์บอน (HC) และระดับเสียง ซึ่งก็ได้มีส่วนราชการท้ายแห่งที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นำมาตรฐานเหล่านี้ไปใช้บังคับ อาทิเช่น กองบังคับการตำรวจนครบาล กรมการขนส่งทางบก เป็นต้น

นอกจากการกำหนดมาตรฐานมลพิษจากยานพาหนะแล้ว พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ยังได้มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำกับควบคุมรถที่ระบายมลพิษเกินกว่าที่มาตรฐานกำหนดโดยการออกคำสั่งทางปกครอง เพื่อห้ามเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถใช้รถคันดังกล่าวจนกว่าจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษ (คำสั่ง “ห้ามใช้ช่วงเวลา” หรือคำสั่ง “ห้ามใช้เด็ดขาด”) ไว้อีกด้วย (มาตรา 65 – 67) แต่อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่มีอยู่อย่างจำกัด กล่าวคือ สามารถบังคับการหรือสั่งห้ามใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์เท่านั้น (เช่น รถเก๋ง รถกระบะหรือรถปิกอัพ รถจักรยานยนต์ รถตู้ส่วนบุคคล เป็นต้น) ไม่อาจครอบคลุมไปถึงรถที่จดทะเบียนตามกฎหมายอื่น ได้แก่ รถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ซึ่งเป็นรถที่ใช้เพื่อการขนส่งหรือพาณิชย์ (อาทิเช่น รถโดยสารประจำทาง รถบรรทุก เป็นต้น) ทั้งนี้ เป็นไปตามนิยามของคำว่า “ยานพาหนะ” ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ พ.ศ. 2535 ที่บัญญัติไว้ว่า “ยานพาหนะ หมายถึง รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์...” และตามนัยหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร 0601/283 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2541 ที่ว่า “แม้ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริม

และรักษาคุณภาพลิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดมาตรฐานปริมาณสารมลพิษจากรถยนต์ที่ผลิตขึ้นมาใหม่ ทั้งที่เป็นรถยนต์ซึ่งจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการขับส่งทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ได้แก่ตาม แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมควบคุมมลพิษที่ไม่มีอำนาจดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในมาตรา 65 มาตรา 66 และมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ พ.ศ. 2535 กับรถยนต์ซึ่งมิได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522...”

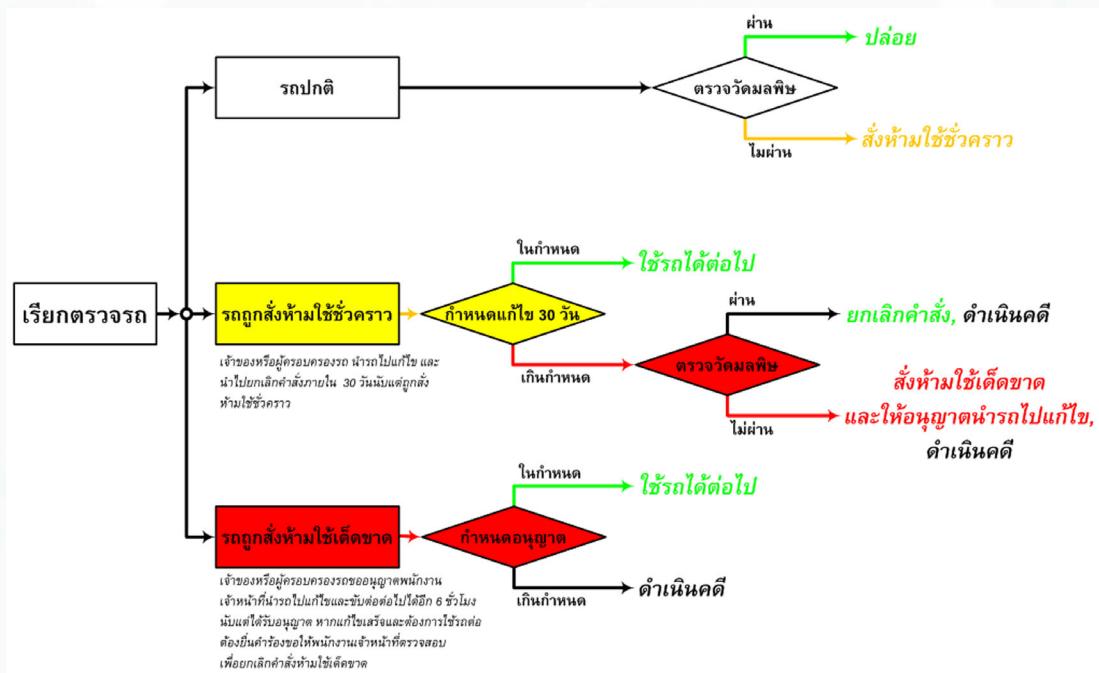
การห้ามใช้รถที่มีมลพิษเกินมาตรฐานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 นั้น เป็นมาตรการทางกฎหมายที่จะควบคุมรถที่มีมลพิษไม่ให้นำมาใช้บนท้องถนนได้อีก จนกว่าจะได้มีการนำรถไปแก้ไขปรับปรุงสภาพของเครื่องยนต์ให้อยู่ในสภาพดีมีมลพิษไม่เกินมาตรฐานเสียก่อน โดยที่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการตรวจสอบและห้ามใช้รถที่มีมลพิษเกินมาตรฐานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะและการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. 2550 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2550 ประกอบกับประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แบบเครื่องหมาย และแบบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพลิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 11 พฤษภาคม 2550 ซึ่งสามารถสรุปโดยลังเขปดังนี้ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการตรวจสอบและห้ามใช้รถที่มีมลพิษเกินมาตรฐาน

2. การตรวจสอบและออกคำสั่งห้ามใช้yanพาหนะ

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งด่านหรือจุดตรวจสอบตรวจจับรถที่มีมลพิษเกินมาตรฐาน บริเวณริมเส้นทางจราจรเพื่อเรียกรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เข้ามาตรวจวัดมลพิษ ออาทิ ควันดำ เสียงดัง เป็นต้นนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่อาจจะเรียกพบรถได้ 3 ลักษณะด้วยกัน กล่าวคือ รถปกติ ทั่วไปที่ยังไม่ถูกสั่งห้ามใช้yanพาหนะ (หรือเคยถูกสั่งห้ามใช้yanพาหนะแต่ได้ยกเลิกคำสั่งไปแล้ว) รถที่ถูกสั่งห้ามใช้yanพาหนะชั่วคราว และรถที่ถูกสั่งห้ามใช้yanพาหนะเด็ดขาด โดยรถทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าวนี้ มีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการเพื่อสั่งห้ามใช้yanพาหนะ หรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ด่านตรวจสอบตรวจจับรถที่มีมลพิษเกินมาตรฐาน

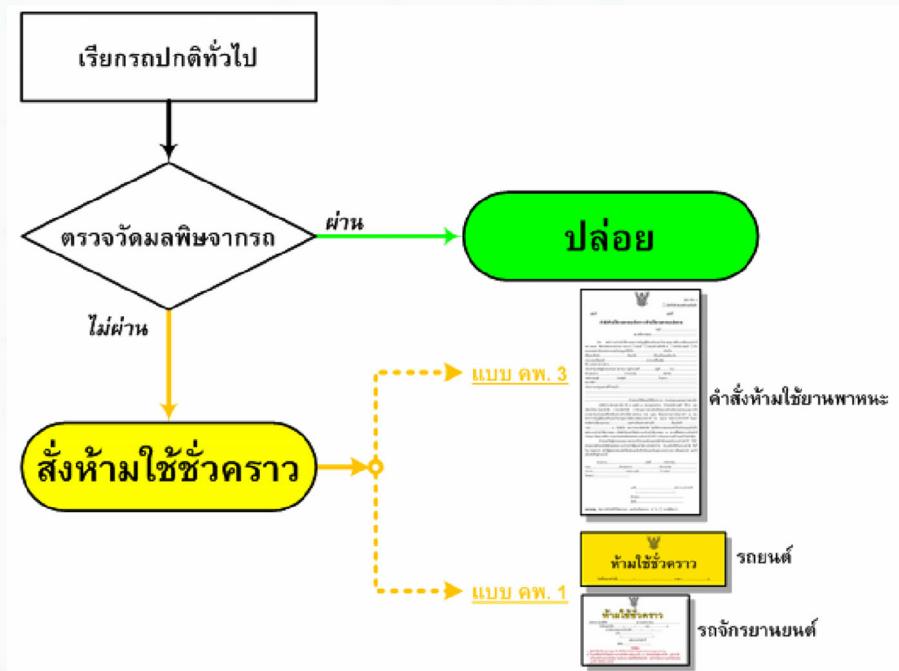
2.1 กรณีเรียกตรวจรถปกติทั่วไป

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เรียกตรวจรถปกติทั่วไปที่ไม่ถูกสั่งห้ามใช้yanพาหนะ (หรือเคยถูกสั่งห้ามใช้yanพาหนะแต่ได้ยกเลิกคำสั่งไปแล้ว) มาตรวจวัดมลพิษ หากผลปรากฏว่ามลพิษมีค่าไม่เกินมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยังคงใช้รถต่อไปได้ตามปกติ แต่หากผลปรากฏว่ามลพิษมีค่าเกินกว่ามาตรฐานให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ (ภาพที่ 3 - 8)

(1) ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามแบบ คพ.3 แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ และ

(2) ติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ตามแบบ คพ.1 (ติดสติ๊กเกอร์ “ห้ามใช้ชั่วคราว”) ไว้ที่ตัวรถ ซึ่งโดยปกติ ถ้าเป็นรถยนต์จะติดเครื่องหมายไว้ที่ด้านนอกของกระจกบังลมด้านหน้าทางข้างมือของผู้ขับขี่ สำหรับรถจักรยานยนต์จะติดเครื่องหมายไว้ที่ด้านข้างของถังน้ำมันทั้งสองข้าง (รถยนต์จะใช้เครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะจำนวน 1 แผ่น ส่วนรถจักรยานยนต์จะใช้เครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะจำนวน 2 แผ่น) หากกรณีไม่สามารถติดเครื่องหมายไว้ที่บริเวณดังกล่าวได้ ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ติดเครื่องหมายไว้ที่บริเวณอื่นของตัวรถ ที่สามารถมองเห็นได้ง่ายและชัดเจน

อนึ่ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว จะต้องนำรถไปแก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์ไม่ให้ก่อมลพิษเกินมาตรฐาน และนำไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะที่กำหนด ภายในระยะเวลา 30 วันนับตั้งแต่วันที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีเรียกตรวจสอบปกติทั่วไป

- ๑๖ -

คำตีบุน

๑. ในระหว่างที่อยู่ค่าสั่งห้ามใช้ขียนพากันบัวชื่อตรา ห้องน้ำงานพากันไปปิดหินกาน
เข้าห้องน้ำที่ต้องรอถอยกานใน ๓๐ วัน นับแต่วันเมื่อค่าสั่งห้ามใช้ขียนพากันบัวชื่อตรา หากหินจะระเบิดลังก่อการ
ไม่ว่าจะได้มีการเก็บไว้บ่มรุจุนไม่ถือให้เก็บเพื่อแล้วรอนี้ไม่เกิน ๑๘ เดือนก่อนที่หินก่อให้ และ
หากไม่สามารถแก้ไขได้ อาจถูกห้ามใช้ขียนพากันบัวชื่อตราและห้ามเรื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ขาด” ทันที

๒. การเมืองค่าสั่งห้ามใช้ขียนพากันบัวชื่อตรา ห้องน้ำงานพากันไปปิดหินบุบบะไก ให้ใช้ของหรือ
ผู้ครอบครองบ้านพากันบัวชื่อที่ไม่ถือวันของกรรมอยู่บ้านตามแบบ ๗๔ และหากจะขอให้หันน้ำงานเข้าห้องน้ำที่
ควรสอนให้โดยค่าสั่งห้ามใช้ขียนพากันบัวชื่อตราและห้ามเรื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ขาด” ออกจากบ้าน
พากัน ให้เป็นค่าห้องของบ้านแบบ ๗๔ ๕ ห้องน้ำงานเข้าห้องน้ำที่ถือว่าค่าสั่ง หรือหันน้ำงานเข้าห้องน้ำที่ถือว่าค่าห้องน้ำที่
ขอให้ทำการตรวจสอบให้ได้

๓. ถ้าได้ไม่ถือว่าบ้านพากันบัวชื่อที่ใช้ขียนพากันบัวชื่อห้องน้ำงานเข้าห้องน้ำที่ มีความเสียด ส่องประปาปั๊ว
ไม่เกินห้าห้องน้ำห้อง ตามมาตรา ๑๙๖ แห่งพระราชบัญญัติส่องเสริมและรักษากุญแจสีแดงต่อมแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. ถ้าได้ไม่ถือว่าบ้านพากันบัวชื่อที่ใช้ขียนพากันบัวชื่อห้องน้ำที่ ต้องระวังไฟปั๊วปั๊ว
ไม่เกินห้องน้ำห้อง ตามมาตรา ๑๙๖ แห่งพระราชบัญญัติส่องเสริมและรักษากุญแจสีแดงต่อมแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๓๕

๕. ถ้าได้กระบวนการที่ต้องมีการติดต่อให้หันน้ำงานเข้าห้องน้ำที่ต้องรอถอยกานไปปิดหินกาน หรือ
กระบวนการที่ใช้บันเป็นต้องรอถอยกานไปปิดหินกาน ๑๘ เดือนก่อนที่หินก่อให้เกิดภัยไม่เกิน
หนึ่งเดือน หรือหันน้ำไม่เก็บเป็นมีนาคากาหรือหันน้ำห้องน้ำห้อง ตามมาตรา ๑๙๖ แห่งพระราชบัญญัติส่องเสริม
และรักษากุญแจสีแดงต่อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๖. ถ้าได้กระบวนการที่ต้องมีการติดต่อให้หันน้ำงานเข้าห้องน้ำที่ปิดหรือแสดงไว หรือสิ่งที่ปิด
ห้องน้ำห้อง กับห้องน้ำที่ใช้บันเป็นต้องรอถอยกานไปปิดหินกาน ๑๘ เดือน แห่งประปาด
กฎหมายอาญา

๗. ให้ไม่เอกสารรวมบันทึกแสดงต่อหันน้ำงานเข้าห้องน้ำที่หักครั้งที่มาติดต่อเพื่อขอรับหัวน้ำสือ
รับรองการอยู่บ้าน หรือหันน้ำที่ใช้บันเป็นต้องรอถอยกานไปปิดหินกาน ๑๘ เดือน แห่งประปาด
กฎหมายอาญา

ภาพที่ 4 ตัวอย่างคำสั่งห้ามใช้yanพาหนะชั่วคราว (แบบ คพ.3)

ห้ามใช้ชั่วคราว

ด้านหน้า

วันที่ออกคำสั่ง..... 13 / ส.ค. / 2550 เวลา 10.30 น.

รายนี้ยื่นต่อ อธิบดี หมายเหตุเบียน กก.ก 1650

วันที่ออกคำสั่ง 13 / ส.ค. / 2550 เวลา 10.30 น.

นำไปตรวจสอบภายในวันที่ 11 / ก.ย. / 2550

ลงชื่อ _____

(น.ส.กมลชนก วีระหวิน)

พนักงานเจ้าหน้าที่

สังกัด กรมควบคุมมลพิษ

คำเตือน

๑. ผู้ได้ทำให้เครื่องหมายหกุด ฉีก หรือไว้ประميณ มิໄทยตามประมวลกฎหมายอาญา
๒. ในกรณีที่ไม่นำไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง แม้ว่าจะได้แก้ไขแล้วก็ตามย่อนไม่เป็นการลงล้าง ความผิดที่ได้ผิดนั้นคงต้องถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาดทันที

ด้านหลัง

ภาพที่ 5 ตัวอย่างเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” (แบบ คพ.1) สำหรับรถยนต์

ห้ามใช้ชั่วคราว

รถจักรยานยนต์ยี่ห้อ ชูชูกิ หมายเหตุเบียน กก.ก 1650 กรุงเทพฯ

วันที่ออกคำสั่ง 13 / ส.ค. / 2550 เวลา 10.30 น.

นำไปตรวจสอบภายในวันที่ 11 / ก.ย. / 2550

ลงชื่อ _____

(น.ส.กมลชนก วีระหวิน)

พนักงานเจ้าหน้าที่

สังกัด กรมควบคุมมลพิษ

คำเตือน

๑. ผู้ได้ทำให้เครื่องหมายหกุด ฉีก หรือไว้ประميณ มิໄทยตามประมวลกฎหมายอาญา
๒. ในกรณีที่ไม่นำไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง แม้ว่าจะได้แก้ไขแล้วก็ตามย่อนไม่เป็นการลงล้าง ความผิดที่ได้ผิดนั้นคงต้องถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาดทันที

ภาพที่ 6 ตัวอย่างเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” (แบบ คพ.1) สำหรับรถจักรยานยนต์

ภาพที่ 7 ตัวอย่างการติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” สำหรับรถยนต์ (ในวงกลม)

ภาพที่ 8 ตัวอย่างการติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” สำหรับรถจักรยานยนต์ (ครีซ)

2.2 กรณีเรียกรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เรียกตรวจพบรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงการใช้รถในเบื้องต้นเล่าย่อว่ารถคันดังกล่าวยังอยู่ในกำหนดระยะเวลา 30 วันนับตั้งแต่วันที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวหรือไม่ (อาจตรวจสอบได้จากเครื่องหมายหรือสติ๊กเกอร์ห้ามใช้ชั่วคราวที่ติดอยู่กับตัวรถ หากเป็นรถยนต์จะอยู่ที่ด้านหลังของตัวเครื่องหมาย) หากยังอยู่ภายในกำหนด 30 วัน ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถยังคงใช้รถได้ต่อไปแต่หากพ้นกำหนด 30 วันแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจด้วยมลพิษจากรถ และดำเนินการต่อไปตามแต่กรณี ซึ่งมี 2 กรณี ได้แก่ กรณีมลพิษมีค่าไม่เกินมาตรฐาน และกรณีมลพิษมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน ดังต่อไปนี้ (ภาพที่ 9-16)

2.2.1 กรณีตรวจพบมลพิษมีค่าไม่เกินมาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

(1) ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามแบบ คพ.6 ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ พร้อมทั้งเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากตัวรถ และ

(2) ดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตาม มาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (ร่องทุกข์กล่าวโทษหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจน้ำท้องที่)

อนึ่ง การที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถไม่นำรถไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว แม้ว่าจะได้แก่ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์ไม่ให้มลพิษเกินมาตรฐานแล้วก็ตาม ย่อมไม่เป็นการลบล้างความผิดที่ได้ฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวที่ได้กระทำไปแล้ว

2.2.2 กรณีตรวจพบมลพิษมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

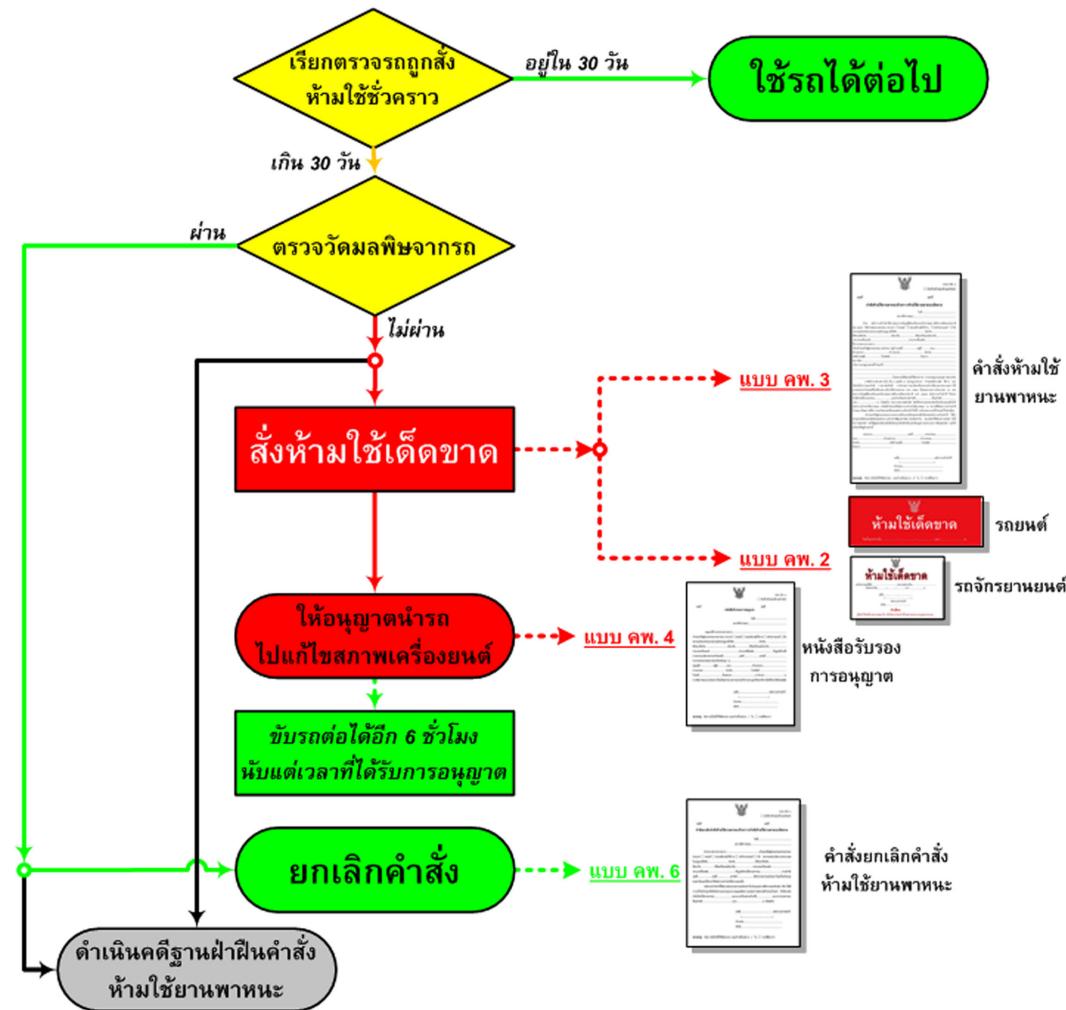
(1) ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดตามแบบ คพ.3 ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ และ

(2) ติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ตามแบบ คพ.2 (สติ๊กเกอร์ “ห้ามใช้เด็ดขาด”) ไว้ที่ตัวรถแทนเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” และ

(3) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ ขับรถเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์ได้ภายใน 6 ชั่วโมงนับตั้งแต่เวลาที่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบ คพ.4 (หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถต้องเคลื่อนย้ายรถโดยวิธีลากจูงหรือวิธีการอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ) และ

(4) ดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เช่นเดียวกับข้อ 2.2.1 (2) (ร้องทุกข์กล่าวโทษหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจน้ำท้องที่)

อนึ่ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด จะไม่สามารถใช้รถหรือขับรถจากบริเวณที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดไปได้หากไม่ได้รับการอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีเรียกตรวจรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว

แบบ คพ. ๖

 บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว

เล่มที่ 001

เลขที่ 001

คำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

วันที่ 13 กันยายน 2550

สถานที่ตรวจสอบ ภารกิจวัดสิ่งแวดล้อม หน้าสนามบินดอนเมือง

ด้วย (นายพากเพียร) เทพมงคล แก้ววิจิตร เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือ วณ 1650 จังหวัด กรุงเทพฯ ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ อีซูซุ สีรถ/เรือ บรรอนช์ ยี่ห้อเครื่องยนต์รถ/เรือ อีซูซุ ประเภทเครื่องยนต์ ดีเซล ประเภทเชื้อเพลิง ดีเซล ชื่อถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ชั่วคราว ตามคำสั่ง
เล่มที่ 001 เลขที่ 001 ลงวันที่ 13 สค. 2550 ได้นำยานพาหนะดังกล่าวไปแก้ไขปรับปรุงตามคำสั่งและได้นำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบนั้น

พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบยานพาหนะดังกล่าวในวันและสถานที่ตรวจสอบข้างต้น เห็นว่าได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานความคุณภาพพิเศษจากแหล่งกำเนิดตามที่กำหนดไว้แล้ว จึงให้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ชั่วคราว และเอาเครื่องหมายห้ามใช้ ชั่วคราว ออกจากยานพาหนะ ตั้งแต่วันที่ 13 กันยายน 2550 เวลา 11.30 น. เป็นต้นไป

ลงชื่อ ..... พนักงานเจ้าหน้าที่
 (นายธวัชชัย แก้ววัสดี)
 ตำแหน่ง หัวหน้าภาครสิ่งแวดล้อม ๕
 สังกัด กรมควบคุมมลพิษ

หมายเหตุ ข้อความดีไม่ใช้ให้ขึ้นมาออก และทำเครื่องหมาย ✓ ใน ตามที่ต้องการ

ภาพที่ 10 ตัวอย่างหนังสือคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ (แบบ คพ.6)

- ๒ -

ถ้าต้อง

๑. ในระหว่างทุกครั้งที่สืบสานใช้yanพากะเชื้อรา ต้องนำyanพากะไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๓๐ วัน นับแต่เมื่อได้รับสืบสานใช้yanพากะเชื้อรา ต้องหันหน้าบะจะลอกใส่ไข่ ไม่ว่าจะได้มีการเก็บไว้บนชุงจนไม่กลิ่นหรือกลิ่นเด็กหรือไม่ก็ตาม จะต้องหันหน้าที่กินแล้ว และหากไม่สามารถให้ไข่ได้ อาจถูกห้ามไม่ใช้yanพากะเด็ดขาดและห้ามเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็กชา” ทันที

๒. กรณีถูกห้ามใช้yanพากะเด็ดขาด การเก็บyanพากะไปเป็นหันหน้าไม่ให้ใช้ของเครื่องครัวรองรับ yanพากะห้ามใช้เด็กชาแล้วหันหน้าของกรุณาดูตามแบบ พ.ศ. ๔ และหากจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเพื่อยกเลิกคำห้ามใช้yanพากะเด็ดขาดและเวลาครองหมา “ห้ามใช้เด็กชา” ออกจา yanพากะ ให้ยื่นคำร้องขอตามแบบ พ.ศ. ๕ โดยนำเอกสารเจ้าหน้าที่ถือคู่กันแล้ว หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ถือคู่กันเพื่อขอให้ทำการตรวจสอบได้

๓. ผู้ใดฝ่าฝืนห้ามใช้yanพากะของพนักงานเจ้าหน้าที่หันหน้าที่หันหน้าไป เนื่องจากความไม่สงบในบ้านเดือน ตามมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติสืบสิ่งเริ่มและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๗

๔. ผู้ใดไม่buryyanพากะเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่หันหน้าที่หันหน้าไปในyanพากะ หรือกระทำการใดที่เจ้าหน้าที่หันหน้าที่หันหน้าไปเพื่อตรวจสอบหรือซ่อนซ่อน แต่ยังกระทำการด้วยของyanพากะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือห้าหมื่นบาท ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติสืบสิ่งเริ่มและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๕. ผู้ใดกระทำการใดตามประการใดๆ ให้เอกสารที่มีปัก yanพากะเจ้าหน้าที่บันทึกเรื่องแล้ว หรือสืบท่องและให้ถูกห้ามใช้yanพากะเด็ดขาดโดยระยะเวลาที่บัญชีปรับไม่เกินห้าเดือนตามมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติสืบสิ่งเริ่มและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๖. ให้เบิกการบันทึกเนื้อหาและดึงต่ำปัก yanพากะเจ้าหน้าที่ทุกครั้งที่มีมาติดต่อที่ขอรับหนังสือรับรองจากการบุญญาทร หรือหนังสือขอให้ตรวจสอบyanพากะ หรือหนังสือขอให้ยกเลิกคำห้ามใช้yanพากะเชื้อรา/ห้ามใช้yanพากะเด็ดขาด

ภาพที่ 11 ตัวอย่างคำสั่งห้ามใช้yanพานะเดีดขาด (แบบ คพ.3)

ด้านหน้า

รอดยนต์ยี่ห้อ... อีซูซุ	หมายเลขอุทະเมียน... วน 1650
วันที่ออกคำสั่ง... 13 ก.ย. / 2550	เวลา... 11.30 น.
ลงชื่อ... <u>นายอวัชชัย แก้วกักดี</u> (นายอวัชชัย แก้วกักดี) พนักงานเจ้าหน้าที่ สังกัด... กรมควบคุมมลพิษ	
คำเตือน ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหลุด ฉีก หรือรีบประบอยช์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา	

ด้านหลัง

ภาพที่ 12 ตัวอย่างเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” (แบบ คพ.2) สำหรับรถยนต์

ภาพที่ 13 ตัวอย่างเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” (แบบ คพ.2) สำหรับรถจักรยานยนต์

ภาพที่ 14 ตัวอย่างการติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” สำหรับรถยนต์ (ในวงกลม)

ภาพที่ 15 ตัวอย่างการติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” สำหรับรถจักรยานยนต์ (ครรช.)

แบบ คพ. ๔

 บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว

เลขที่ 001

เลขที่ 001

หนังสือรับรองการอนุญาต

วันที่ 13 กันยายน 2550

สถานที่ตรวจสอบ ถ.วิภาวดีรังสิต หน้าสนามบินดอนเมือง

อนุญาตให้ (นาย/นาง/พวงสว.) เกษมคง แก้ววิจิตร

เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยกสำมัลล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือ วณ 1650 จังหวัด กรุงเทพฯ

ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ อีซูซุ สีรถ/เรือ บรอนช์ ยี่ห้อเครื่องยนต์รถ/เรือ อีซูซุ

ประเภทเครื่องยนต์ ดีเซล ประเภทเชื้อเพลิง ดีเซล ช่วงลูกสั่งหัวน้ำใช้

ยานพาหนะเด็ขาดตามคำสั่งเล่มที่ 001 เลขที่ 001 ลงวันที่ 13 กันยายน 2550

นำยานพาหนะดังกล่าวไปแก้ไขปรับปรุง ณ อู่ออดี้ฟิกซ์

อยู่เลขที่ 1 หมู่ที่ - ถนน พหลโยธิน ตำบล/แขวง เสนานิคม

อำเภอ/เขต จตุจักร จังหวัด กรุงเทพฯ โทรศัพท์ 0-2940-01XX

ในวันที่ 13 กันยายน 2550 ตั้งแต่เวลา 12.00 น. ถึงเวลา 18.00 น.

หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้เคลื่อนย้ายยานพาหนะโดยวิธีการลากจูงหรือโดยวิธีการอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ

ลงชื่อ..... พนักงานเจ้าหน้าที่
 นายธัชชัย แก้ววัสดุ
 (.....)
 ตำแหน่ง..... นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 5
 สังกัด..... กรมควบคุมมลพิษ

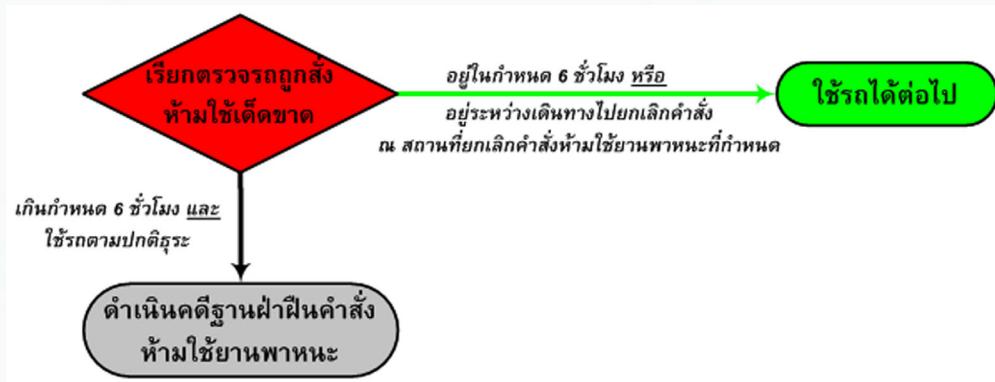
หมายเหตุ ข้อความได้ไม่ใช้ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมาย ✓ ใน ตามที่ต้องการ

ภาพที่ 16 ตัวอย่างหนังสือรับรองการอนุญาต (แบบ คพ.4)

2.3 กรณีเรียกรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เรียกตรวจรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด จะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงการใช้รถในเบื้องต้นเสียก่อนว่า รถคันดังกล่าวอยู่ในกำหนดระยะเวลา 6 ชั่วโมงนับตั้งแต่เวลาที่ได้รับการอนุญาตให้เคลื่อนย้ายรถ (เรียกตรวจสอบหนังสือรับรองการอนุญาตหรือแบบ คพ.4 จากเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ) หรืออยู่ระหว่างการนำรถไปยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ (เรียกตรวจสอบจากหนังสือร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะหรือแบบ คพ.5 จากเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ) หรือไม่ หากใช่ก็ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถใช้รถได้ต่อไป (ภาพที่ 17-18)

หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าการใช้รถไม่ได้อยู่ในกำหนดระยะเวลา 6 ชั่วโมง หรือไม่ได้อยู่ระหว่างการนำไปยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ให้ดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เช่นเดียวกับข้อ 2.2.1(2) (ร้องทุกข์กล่าวโทษหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจนักท่องที่)

ภาพที่ 17 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีเรียกตรวจรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

แบบ คพ. ๕

คำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะ

เขียนที่ สถานีตำรวจนครบาลอยุธยา

วันที่ 26 กันยายน 2550

ข้าพเจ้า (นาย/น.ส./น.ส.) เทพมงคล แก้ววิจิตร อายุบ้านเลขที่ 46
 หมู่ที่ - ถนน พหลโยธิน ตำบล/แขวง เสนานิคม อำเภอ/เขต. จตุจักร
 จังหวัด กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10900 โทรศัพท์ 0-2298-2000
 เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยกต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ
 หมายเลขอปกรณ์/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือ วท 1650 จังหวัด กรุงเทพฯ
 ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ อีซูซุ สีรถ/เรือ บรอนซ์ ยี่ห้อเครื่องยนต์ดีเซล/เรือ อีซูซุ
 ประเภทเครื่องยนต์ ดีเซล ประเภทเชื้อเพลิง ดีเซล ชื่นถูกลั่งห้ามใช้
 ยานพาหนะเด็ดขาดตามคำสั่งเล่มที่ 001 เลขที่ 001 ลงวันที่ 13 ก.ย. 2550

ขอเป็นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ทำการตรวจสอบยานพาหนะที่ถูกลั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด
 ข้างต้น เพราะได้ทำการแก้ไขปรับปูนให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามที่กำหนดไว้แล้ว

ข้าพเจ้าขอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ลงชื่อ ..... ผู้ที่คำร้อง
 (นายเทพมงคล แก้ววิจิตร)

หมายเหตุ ข้อความใดไม่ใช่ให้ขัดมาออก และทำเครื่องหมาย ✓ ใน ตามที่ต้องการ

บันทึกของพนักงานเจ้าหน้าที่

ได้รับคำร้องข้างต้นเมื่อวันที่ 26 ก.ย. 50 เวลา 9.30 น. และสั่งคำร้องแล้วเมื่อวันที่ 26 ก.ย. 50 เวลา 9.40 น.

แจ้งให้ผู้ร้องทราบในวันนี้

ผู้ร้องไม่อยู่ร้องฟังคำสั่ง
 ลงชื่อ ..... พนักงานเจ้าหน้าที่
 (นายเรวัตร วงศิลป์)
 ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ๖๑
 สังกัด กรมควบคุมมลพิษ

คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

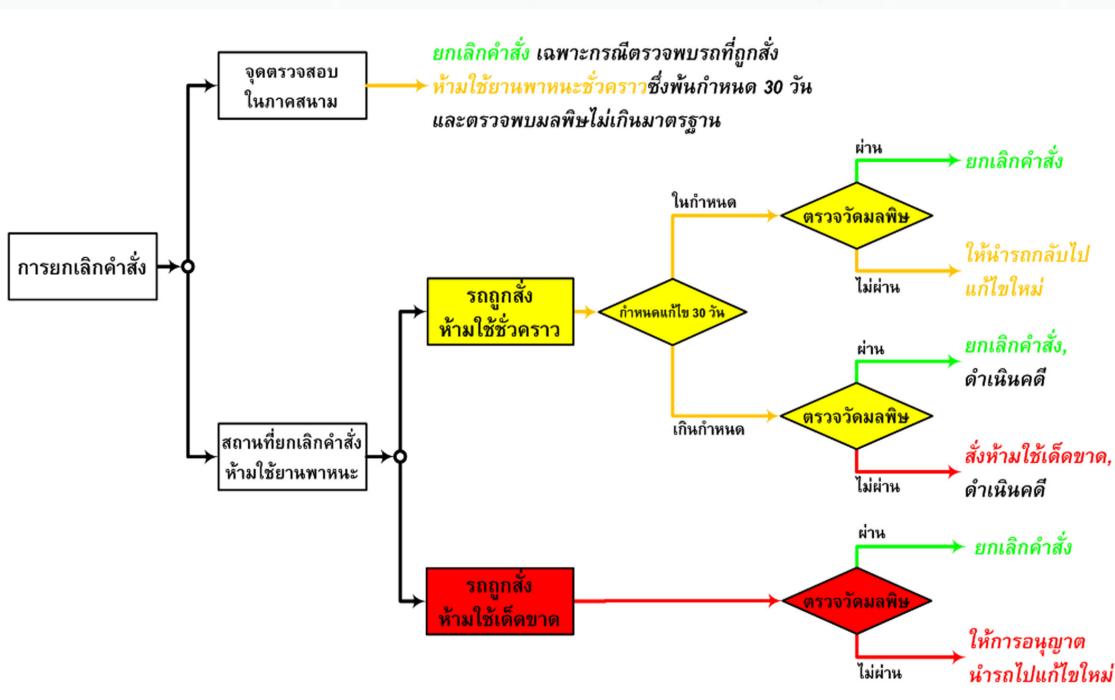
ให้นายานพาหนะมาให้ตรวจสอบ ณ สน.คุ้มครองพื้นที่ในวันที่ 27 ก.ย. 50 เวลา 9.40 น.

ลงชื่อ ..... พนักงานเจ้าหน้าที่
 (นายเรวัตร วงศิลป์)
 ตำแหน่ง นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ๖๑
 สังกัด กรมควบคุมมลพิษ

ภาพที่ 18 ตัวอย่างหนังสือคำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะ (แบบ คพ.5)

3. การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่ แบ่งออกได้ 2 กรณี ได้แก่ การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวในภาคสนามหรือ ณ จุดตรวจสอบตรวจจับบริเวณ ริมเส้นทางจราจร และการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ (คำสั่งห้ามใช้ชั่วคราวหรือห้ามใช้เด็ดขาด) ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ (นอกจากนี้ ในบางกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ประจำอยู่ที่สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ อาจออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด กับเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถที่นำรถมาตรวจสอบเพื่อยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว ก็ได้ หากกรณีผลปรากฏว่ามลพิษที่ตรวจวัดมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน) ซึ่งมีวิธีการและขั้นตอน การดำเนินการดังต่อไปนี้ (ภาพที่ 19)

ภาพที่ 19 ขั้นตอนการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่

3.1 การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวในภาคสนาม

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งตั้งด่านหรือจุดตรวจสอบตรวจจับรถที่มีมลพิษเกินมาตรฐาน ในภาคสนามหรือบริเวณริมเส้นทางจราจร อาจดำเนินการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว ตามแบบ คพ.6 ในกรณีที่เรียกตรวจพบรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวซึ่งพ้นกำหนดระยะเวลา 30 วันนับตั้งแต่วันที่ถูกสั่งห้ามใช้ชั่วคราว และได้ตรวจด้วยกล้องพิชแล้วพบว่ามีค่าไม่เกิน มาตรฐาน ทั้งนี้ ไม่เป็นการลบล้างความผิดในการฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวที่ได้ กระทำไปแล้ว ดังรายละเอียดที่กล่าวไว้แล้วในข้อ 2.2.1 (1) และ (2)

3.2 การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

การยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะกับรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว หรือรถที่ ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด มีวิธีการและขั้นตอนที่แตกต่างกันตามแต่กรณี ดังนี้

3.2.1 กรณีรถถูกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว (ภาพที่ 20)

เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถสามารถนำรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว พร้อมกับคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว (แบบ คพ.3) มาแสดงและขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ที่ประจำอยู่ ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ตรวจด้วยกล้องพิชเพื่อดำเนินการยกเลิก คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวได้ ภายในกำหนดระยะเวลา 30 วันนับตั้งแต่วันที่ถูกสั่งห้ามใช้ ยานพาหนะชั่วคราว (อาจตรวจสอบได้จากเครื่องหมายหรือสติ๊กเกอร์ห้ามใช้ชั่วคราวที่ติดอยู่กับ ตัวรถ หากเป็นรถยนต์จะอยู่ที่ด้านหลังของตัวเครื่องหมาย) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจด้วย กล้องพิชแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามแต่กรณี ดังนี้

3.2.1.1 เมื่อรถยังอยู่ในกำหนดระยะเวลา 30 วัน

ก. หากตรวจพบมลพิษมีค่าไม่เกินมาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามแบบ คพ.6 แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ (ภาพที่ 10) และเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากตัวรถ เช่นเดียวกับข้อ 2.2.1 (1)

ข. หากตรวจพบมลพิษมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน ให้เจ้าของหรือ ผู้ครอบครองรถนำรถไปแก้ไขปรับปรุง และนำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบใหม่ได้อีก จนกว่าระยะเวลา 30 วันจะสิ้นสุดลง

3.2.1.2 เมื่อรถพันกำหนดระยะเวลา 30 วัน

ก. หากตรวจพบมลพิษมีค่าไม่เกินมาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

(1) ออกคำสั่งยกลეิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามแบบ คพ.6 แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ (ภาพที่ 10) และเอกสารเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากตัวรถ เช่นเดียวกับข้อ 2.2.1 (1) และ

(2) ดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตาม มาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพลิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เช่นเดียวกับข้อ 2.2.1(2) (ร้องทุกข์กล่าวโทษหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจนครบาล)

ข. หากตรวจพบมลพิษมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

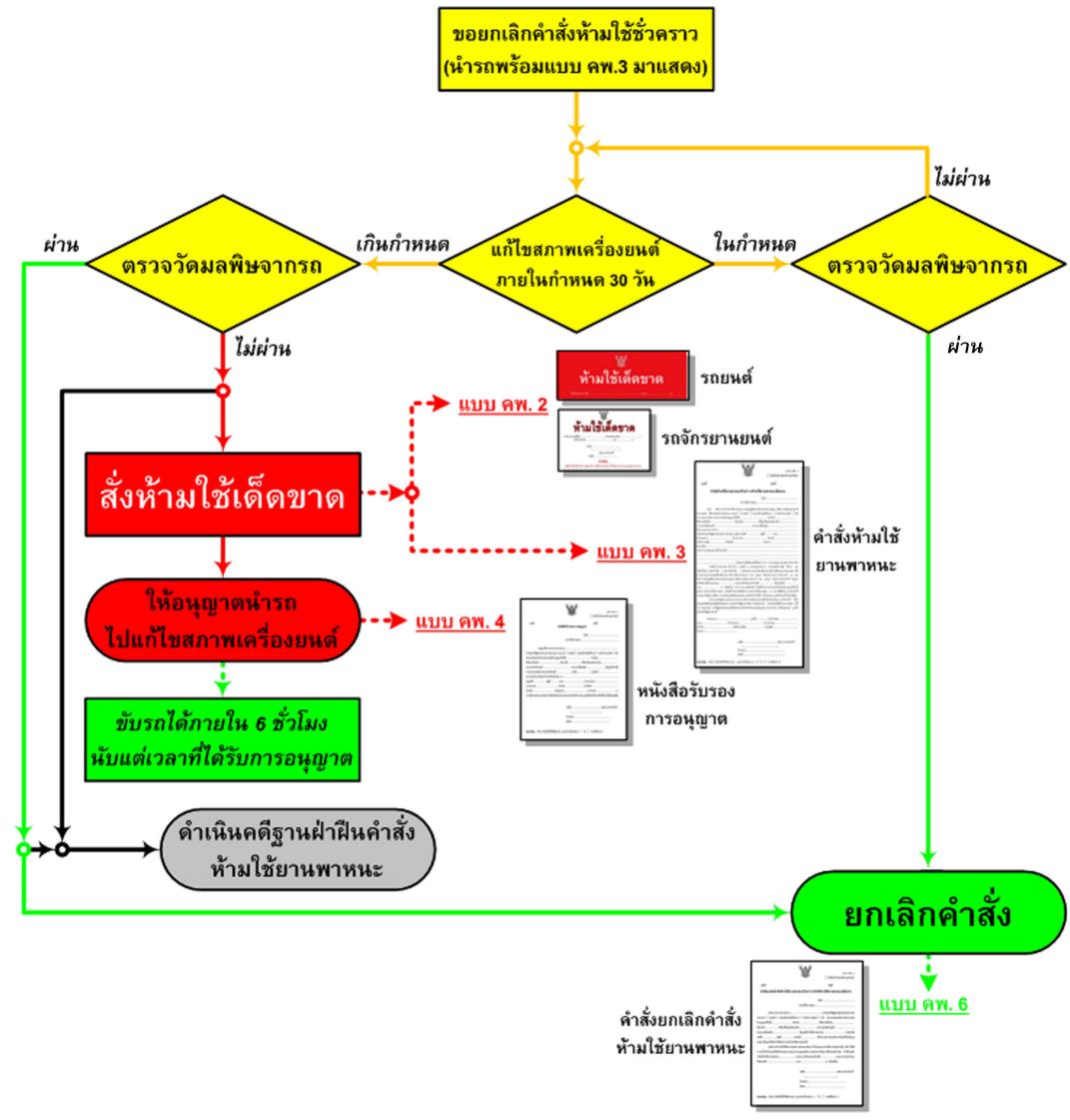
(1) ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดตามแบบ คพ.3 ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ และ

(2) ติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” (สติ๊กเกอร์ “ห้ามใช้เด็ดขาด”) ตามแบบ คพ.2 ไว้ที่ตัวรถแทนเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” (ภาพที่ 12 – 15) และ

(3) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถขับรถเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์ได้ภายใน 6 ชั่วโมงนับตั้งแต่เวลาที่ได้รับอนุญาต จากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบ คพ.4 (หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถเคลื่อนย้ายรถโดยวิธีลากจูงหรือวิธีการอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ) และ

(4) ดำเนินคดีฐานฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตาม มาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพลิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เช่นเดียวกับข้อ 2.2.1(2) (ร้องทุกข์กล่าวโทษหรือแจ้งความที่สถานีตำรวจนครบาล)

อนึ่ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถที่ถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด จะไม่สามารถใช้รถหรือขับรถจากบริเวณที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดไปได้ หากไม่ได้รับ การอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ภาพที่ 20 ขั้นตอนการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้yanพาหนะชั่วคราว ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้yanพาหนะ

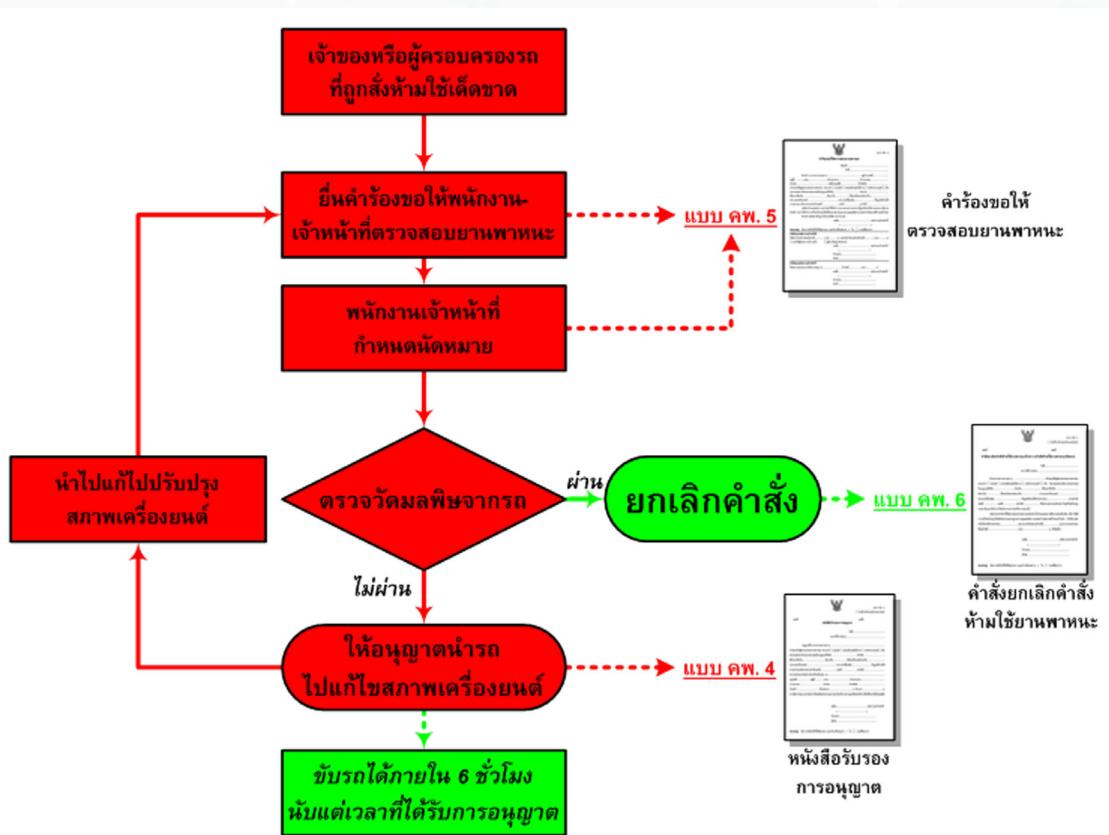
3.2.2 กรณีรถถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด (ภาพที่ 21)

หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ประสงค์จะใช้รถนั้นต่อไป เมื่อได้แก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์แล้ว จะต้องยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบยานพาหนะตามแบบ คพ.5 เลี้ยก่อน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้นัดหมายให้นำรถมาตรวจวัดมลพิษต่อไป

เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถนำรถที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดพร้อมกับคำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะตามแบบ คพ.5 มาแสดงตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้กำหนดนัดหมายแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูมลพิษ และดำเนินการต่อไปตามแต่กรณีดังนี้

ก. หากมลพิษมีค่าไม่เกินมาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดตามแบบ คพ.6 แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ และเอาระบุลงใน “ห้ามใช้เด็ดขาด” ออกจากตัวรถ

ข. หากมลพิษมีค่าเกินกว่ามาตรฐาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถนำรถกลับไปแก้ไขปรับปรุงสภาพเครื่องยนต์ตามแบบ คพ.4 ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถจะสามารถขับรถเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงได้ภายในกำหนดระยะเวลา 6 ชั่วโมง นับตั้งแต่วันที่ได้รับการอนุญาต (ภาพที่ 16)

ภาพที่ 21 ขั้นตอนการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ณ สถานที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

4. การรายงานข้อมูลการสั่งหรือการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวและติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและติดเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยกเลิกคำสั่งและเครื่องหมายดังกล่าว จะต้องรวบรวมข้อมูลการสั่งหรือการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเพื่อรายงานต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมาย เพื่อที่กรมควบคุมมลพิษจะรวบรวมข้อมูลทั้งหมดส่งแจ้งต่อไปยังนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งและติดเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะไม่ว่าจะเป็นคำสั่งห้ามใช้ชั่วคราวหรือห้ามใช้เด็ดขาด รายงานข้อมูลการสั่งห้ามใช้ยานพาหนะต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษ หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมาย โดยการรายงานดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งสำเนาคู่ลับของคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดตามแบบ คพ.3 ไปพร้อมกันด้วย เพื่อที่กรมควบคุมมลพิษจะได้ส่งแจ้งไปยังนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

สำหรับระยะเวลาการส่งรายงานต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมายนั้นกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ แต่ควรเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมหรือไม่เกินสมควร อาทิ ภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะหรือยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะแต่ไม่超過กว่า 30 วัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว เนื่องจากกรมควบคุมมลพิษจะป้อนข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบสถานะของรถได้อย่างเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

4.2 พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ

เช่นเดียวกันกับพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งและติดเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ ในข้อ 4.1 พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะตามแบบ คพ.6 จะต้องรายงานข้อมูลการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมาย โดยกฎหมายที่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาการส่งรายงานไว้ เช่นกัน ดังนั้นการส่งรายงานควรใช้เวลาที่เหมาะสมหรือไม่เกินสมควร อาทิภายใน 15 วัน นับตั้งแต่

วันที่ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ แต่ไม่ควรเกิน 30 วัน ซึ่งการรายงานดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งสำเนาคู่จดบันของคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดตามแบบ คพ.6 ไปพร้อมกันด้วย

หากกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ไม่ใช่คนคนเดียวกันกับพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะผู้นั้น ต้องแจ้งการยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะทราบ ภายในระยะเวลา 15 วันนับตั้งแต่วันที่ได้ยกเลิกคำสั่งและเอารถร่องรอยห้ามใช้ยานพาหนะออก

ก ค น ค า ด า น ด า น

กฤษกระทรง

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข

ในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและ การยกเลิกเครื่องหมาย
ห้ามใช้ยานพาหนะ และ การใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ

พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๖๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกกฎกระทรงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) กฎกระทรง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริม
และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่ามีการใช้ยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษ
เกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๔๔
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวและทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว”
ไว้ที่ยานพาหนะนั้น

ข้อ ๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว
ต้องแก้ไขปรับปรุงยานพาหนะมิให้ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่ง
กำเนิดตามข้อ ๒ และนำยานพาหนะดังกล่าวไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกำหนดเวลา
สามสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว

ข้อ ๔ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว ได้แก้ไขปรับปรุงและนำยานพาหนะดังกล่าวไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๓ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วพบว่ายานพาหนะนั้นยังคงก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะอาจนำยานพาหนะดังกล่าวไปแก้ไขปรับปรุง และนำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบได้อีกจนกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวจะสิ้นสุดลง

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะจะนำยานพาหนะไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้ทำการตรวจสอบก็ได้

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบแล้วพบว่า ยานพาหนะที่นำไปแก้ไขปรับปรุงตามวรรคหนึ่งไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวและเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากยานพาหนะนั้น

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งดำเนินการตามวรรคสามมิใช่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวแจ้งการยกเลิกคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้ยกเลิกคำสั่งและเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออก

ข้อ ๕ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามข้อ ๓ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะได้นำยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวไปใช้โดยไม่นำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพบที่ใดแล้วปรากฏว่ายานพาหนะนั้นได้แก้ไขปรับปรุง จนไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวและเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ออกจากยานพาหนะนั้นแต่ทั้งนี้ไม่เป็นการลบล้างความผิดในการฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวที่ได้กระทำไปแล้ว และให้นำความในข้อ ๔ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๖ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามข้อ ๓ ยานพาหนะใดที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราวตามข้อ ๒ ยังไม่สามารถแก้ไขสภาพที่ก่อให้เกิดมลพิษดังกล่าว ได้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ไว้ที่ยานพาหนะนั้นแทนเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” ทั้งนี้ ไม่ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบพบที่ได้

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว ไม่นำยานพาหนะนั้นมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพันกำหนดเวลา ตามข้อ ๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมายเพื่อแจ้งนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือ นายทะเบียนเรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย แล้วแต่กรณี ทราบต่อไป

ข้อ ๗) ห้ามเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะใช้ยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำยานพาหนะนั้นไปแก้ไขปรับปรุงและให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบ

ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เคลื่อนย้ายยานพาหนะออกจากสถานที่ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบและทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ภายในหกชั่วโมง นับแต่เวลาที่ได้รับอนุญาตให้เคลื่อนย้ายยานพาหนะเพื่อวัตถุประสงค์ในการนำยานพาหนะนั้นไปแก้ไขปรับปรุง หากพันกำหนดเวลาดังกล่าวให้เคลื่อนย้ายยานพาหนะโดยวิธีการลากจูงหรือโดยวิธีการอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

ข้อ ๘ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ได้แก้ไขปรับปรุงยานพาหนะแล้ว มีความประสงค์จะใช้ยานพาหนะนั้นต่อไป ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดเพื่อขอให้ทำการตรวจสอบก็ได้

การตรวจสอบยานพาหนะตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะนำยานพาหนะนั้นไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบยังสถานที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบแล้วพบว่า ยานพาหนะที่นำไปแก้ไขปรับปรุงตามวรรคหนึ่งไม่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามข้อ ๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและเอกสารเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ออกจากยานพาหนะนั้น ทั้งนี้ให้นำความในข้อ ๔ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ แบบเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” แบบเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” และการติดเครื่องหมายดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้องเป็นเครื่องหมายที่เห็นปρากฎเด่นชัดเป็นตัวอักษรที่มีข้อความว่า “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด”

ข้อ ๑๐ คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๒ ข้อ ๔ ข้อ ๖ การอนุญาตตามข้อ ๗ และคำร้องขอให้ทำการตรวจสอบและคำสั่งตามข้อ ๘ ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว หรือคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือ “ห้ามใช้เด็ดขาด” หรือยกเลิกคำสั่งและเครื่องหมายดังกล่าวแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่ออธิบดีกรมควบคุมมลพิษ หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมายเพื่อแจ้งนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หรือนายทะเบียนเรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย แล้วแต่กรณีทราบต่อไป

ข้อ ๑๒ คำร้อง คำสั่ง หรือเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ที่ได้ยื่นสั่งการ หรือดำเนินการตามกฎหมายฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ถือว่าเป็นคำร้องที่ยื่นตามกฎหมายนี้หรือใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๒๐ ก วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายควบคุมฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายควบคุมฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานเจ้าหน้าที่และการป้องกันปัญหาจราจร ติดขัดในระหว่างที่ทำการตรวจสอบยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษ ประกอบกับได้มีการปฏิรูประบบราชการโดยกำหนดให้มีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้น และให้การกิจ ของกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โอนไปเป็นของกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว สมควรแก้ไขให้เหมาะสมเสียในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องออกกฎหมายนี้

ภาคผนวก ข

ประกาศกรมควบคุมมลพิช
เรื่อง แบบเครื่องหมาย และแบบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๙ และ ข้อ ๑๐ ของกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ ยานพาหนะ และการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. ๒๕๓๐ กรมควบคุมมลพิช จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมควบคุมมลพิช เรื่อง แบบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

ข้อ ๒ แบบเครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” และแบบเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ให้เป็นไปตามแบบ คพ. ๑ และแบบ คพ. ๒ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ เครื่องหมาย “ห้ามใช้ชั่วคราว” และเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

- (๑) สำหรับรถยนต์ให้ติดไว้ที่ด้านนอกของกระจกบังลมด้านหน้าซ้ายมือของผู้ขับขี่
- (๒) สำหรับรถจักรยานยนต์ให้ติดไว้ที่ด้านข้างของถังน้ำมันทั้งสองข้าง
- (๓) สำหรับเรือให้ติดไว้ที่กราบรือทั้งสองข้าง

หากไม่สามารถติดเครื่องหมายที่กำหนดไว้ตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ได้ ให้ติดไว้ที่ ส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะที่สามารถมองเห็นได้ง่ายและชัดเจน

ข้อ ๓ แบบคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว หรือห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ให้เป็นไปตาม แบบ คพ. ๓ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๔ แบบหนังสือรับรองการอนุญาตให้ใช้ยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด ให้เป็นไปตาม แบบ คพ. ๔ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๕ แบบคำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาด ให้เป็นไปตามแบบ คพ. ๕ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๖ แบบคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว และแบบคำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด ให้เป็นไปตามแบบ คพ. ๖ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๗ แบบ คพ. ๓ แบบ คพ. ๔ แบบ คพ. ๕ และแบบ คพ. ๖ ตามข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๖ แล้วแต่กรณี ให้ออกเป็นชุด โดยแต่ละชุดมี ๓ แผ่น ตันฉบับสำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ คู่ฉบับสำหรับนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หรือนายทะเบียนเรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย และสำเนาสำหรับให้พนักงานเจ้าหน้าที่เก็บรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๘ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

นายสุพัฒน์ วงศ์วัฒนา

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนพิเศษ ๗๒ ง วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๐

แบบ คพ. ๑

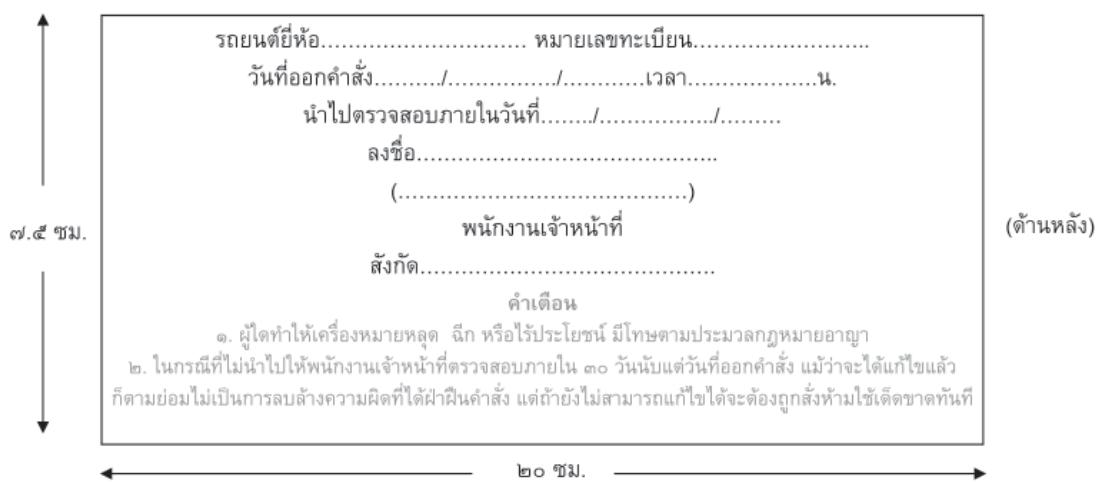
แบบเครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราว

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(สำหรับใช้กับรถยนต์)

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราวด้านหน้า ให้ใช้พื้นสีเหลืองตัวอักษรสีดำ

แบบ คพ. ๑

แบบเครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราว

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(สำหรับใช้กับรถจักรยานยนต์)

ห้ามใช้ชั่วคราว
 รถจักรยานยนต์ยี่ห้อ ..... หมายเลขอุทธรณ์ .....
 วันที่ออกคำสั่ง ..... / ..... / ..... เวลา ..... น.
 นำไปตรวจสอบภายในวันที่ ..... / ..... / .....
 ลงชื่อ .....
 (.....)
 พนักงานเจ้าหน้าที่
 สังกัด .....
คำเตือน
 ๑. ผู้ใดทำให้เครื่องหมายห้าม ฉีก หรือไว้ประภัยชั่วคราว ไม่ถูกตามประมวลกฎหมายอาญา
 ๒. ในกรณีที่ไม่นำไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง แม้ว่า
 จะได้แก้ไขแล้วก็ตามย่อมไม่เป็นการลบล้างความผิดที่ได้ฝ่าฝืนคำสั่ง แต่ถ้ายังไม่สามารถแก้ไข^{ให้ได้ทั้งถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาดทันที}
← ๑๐ ซม.
๑๕ ซม. →

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราวให้ใช้พื้นที่ขาว ตัวอักษรสีเหลืองขอบสีดำ

แบบ คพ. ๑

แบบเครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราว
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(สำหรับใช้กับเรือ)

 ๒๐ ซม. 	 <h1>ห้ามใช้ชั่วคราว</h1> <p>เรือที่ห้อ..... หมายเขตจะเป็น..... วันที่ออกคำสั่ง...../.....เวลา.....น. นำไปตรวจสอบภายในวันที่...../...../ ลงชื่อ..... (.....) พนักงานเจ้าหน้าที่ สังกัด.....</p> <p style="text-align: center;">คำเตือน</p> <p>๑. ผู้ใดทำให้เครื่องหมายหดุํ ฉีก หรือไว้ประโภช์ มิโถตามประมวลกฎหมายอาญา ๒. ในการเดินทางไม่น่าไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง แม้ว่าจะได้แก้ไขแล้ว ก็ตามย่อมไม่เป็นการลบล้างความผิดที่ได้ฝ่าฝืนคำสั่ง แต่ถ้ายังไม่สามารถแก้ไขได้จะต้องถูกสั่งห้ามใช้เด็ดขาดทันที</p>
--	--

←———— ๓๐ ซม. —————→

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้ชั่วคราวให้เขียนพื้นที่ขาว ตัวอักษรสีดำ

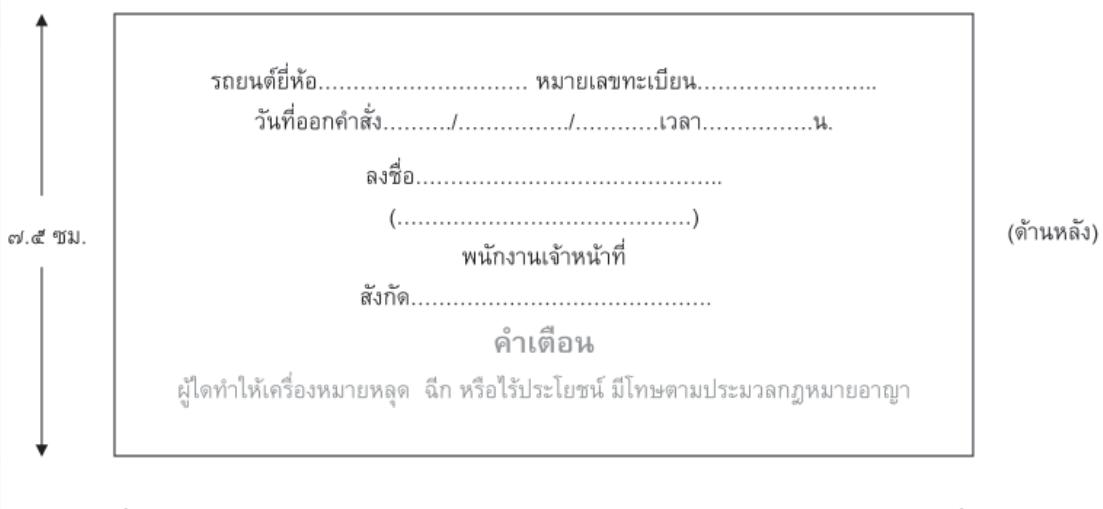
แบบ คพ. ๒

แบบเครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาด
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(สำหรับใช้กับรถยนต์)

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาดด้านหน้า ให้ใช้พื้นสีแดงตัวอักษรสีขาว

แบบ กพ. ๒

แบบเครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาด
ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๔

(สำหรับใช้กับรถจักรยานยนต์)

	 <h1 style="font-size: 2em; font-weight: bold; margin: 0;">ห้ามใช้เด็ดขาด</h1> <p style="margin-top: 10px;">รถจักรยานยนต์ที่ห้อ..... นายเขกทะเบียน..... วันที่ออกคำสั่ง...../...../.....เวลา.....น. ลงชื่อ..... (.....) พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้จัดการ..... คำเตือน ผู้ใดทำให้เครื่องหมายห้าม นี้ หรือไว้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา</p>	
๑๐ ซม.		๑๕ ซม.

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาดให้ใช้พื้นที่ขาว ตัวอักษรสีแดงขอบสีดำ

แบบ คพ. ๒

แบบเครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาด

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาอนุภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

(สำหรับใช้กับเรือ)

ห้ามใช้เด็ดขาด
 เรือยี่ห้อ ..... หมายเลขอุบัติ .....
 วันที่ออกคำสั่ง ..... / ..... / ..... เวลา ..... น.
 ลงชื่อ .....
 (.....)
 พนักงานเจ้าหน้าที่
 สังกัด .....

คำเตือน
 ผู้ใดทำให้เครื่องหมายห้าม จิก หรือไว้ประโยชน์ มีโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

๓๐ ซม.

↑
๒๐ ซม.
↓

หมายเหตุ เครื่องหมายห้ามใช้เด็ดขาดให้ใช้พื้นสีขาว ตัวอักษรสีดำ

แบบ คพ. ๓

เล่มที่.....

 บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว
เลขที่.....

คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

วันที่.....

สถานที่ตรวจสอบ.....

ด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ตรวจสอบยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ หมายเลขอหฉะเบียนรถ/หมายเลขในอนุญาตใช้เรือ..... จังหวัด.....
 ยี่ห้อรถ/เรือ..... สีรถ/เรือ..... ยี่ห้อเครื่องยนต์รถ/เรือ.....
 ประเภทเครื่องยนต์..... ประเภทเชื้อเพลิง.....
 ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว).....
 เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ อู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ถนน.....
 ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
 รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... โทรศาร.....
 พนบวมีค่า.....
 เกินกว่ามาตรฐานตามที่กำหนดไว้.....

(โปรดระบุให้ชัดเจนทั้งชื่อประการ ค่ามาตรฐานและผลการตรวจวัด)

อาศัยอำนาจตามความใน ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ ของกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกคำสั่ง การยกเลิกคำสั่ง การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ และการใช้ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมายห้ามใช้ยานพาหนะ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ พนักงานเจ้าหน้าที่ จึงออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ..... และทำเครื่องหมายห้ามใช้..... ตั้งแต่วันที่..... เวลา..... น.
 เป็นดังนี้ จงว่าจะยกเลิกคำสั่ง โดยให้นายานพาหนะที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ หรือมีคำร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ณ สถานที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด หรือสถานที่ทำการแห่งใดแห่งหนึ่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือน

เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะที่ประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ทำค่าอุทธรณ์เป็นหนังสือยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง ทั้งนี้ ในการอุทธรณ์ ขอให้ผู้อุทธรณ์ระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายประกอบการยื่นอุทธรณ์ และให้ส่งไปยังที่อยู่ด้านล่างนี้

- ๒ -

หน่วยงาน..... เลขที่..... ตรา/อักษร.....
 ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
 จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....
 โทรสาร.....

ลงชื่อ..... พนักงานเจ้าหน้าที่
 (.....)
 ตำแหน่ง.....
 สังกัด .....

หมายเหตุ ข้อความได้ไม่ใช้ให้ข้ออก และทำเครื่องหมาย / ใน ตามที่ต้องการ

คำเตือน

๑. ในระหว่างถูกค้าสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว ต้องนำยานพาหนะไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันมีคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว หากพ้นระยะเวลาดังกล่าว ไม่ว่าจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงจนไม่ก่อให้เกิดผลพิษแล้วหรือไม่ก็ตาม จะต้องถูกปรับตามที่กำหนดไว้ และหากไม่สามารถแก้ไขได้ อาจถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและทำเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ทันที

๒. การถูกค้าสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด การนำยานพาหนะไปปรับปรุงแก้ไข ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะขอหนังสือรับรองการอนุญาตตามแบบ คพ. ๕ และหากจะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเพื่อยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดและเอาเครื่องหมาย “ห้ามใช้เด็ดขาด” ออกจากยานพาหนะ ให้ยื่นคำร้องตามแบบ คพ. ๕ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่ง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้เพื่อขอให้ทำการตรวจสอบก็ได้

๓. ผู้ได้ฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะของพนักงานเจ้าหน้าที่ มีความผิด ต้องระวังโทษปรับไม่เกินห้าพันบาทต่อวัน ตามมาตรา ๑๐๘ แห่งพระราชบัญญัติสั่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. ผู้ใดไม่หยุดยานพาหนะเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหรือเข้าไปในยานพาหนะ หรือกระทำการใดที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบเครื่องยนต์ และอุปกรณ์ของยานพาหนะ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติสั่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๕. ผู้ได้กระทำการด้วยประการใดๆ ให้เอกสารที่พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดหรือแสดงไว้ หรือสั่งให้ปิดหรือแสดงไว้ หลุดแจ้งหรือไร้ประโยชน์ต้องระวังโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาทตามมาตรา ๑๖๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๖. ให้นำเอกสารฉบับนี้มาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกรั้งที่มาติดต่อเพื่อขอรับหนังสืออับรองการอนุญาต หรือหนังสือขอให้ตรวจสอบยานพาหนะ หรือหนังสือขอให้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/ห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

แบบ คพ. ๔

เลขที่.....

บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว
เลขที่.....

หนังสือรับรองการอนุญาต

วันที่.....

สถานที่ตรวจสอบ.....

อนุญาตให้ (นาย/นาง/นางสาว).....

เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ
หมายเลขทะเบียนรถ/หมายเลขใบอนุญาตใช้เรือ .....จังหวัด.....
ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ..... สำริด/เรือ..... ยี่ห้อเครื่องยนต์รถ/เรือ.....
ประเภทเครื่องยนต์..... ประเภทเชื้อเพลิง..... ชั่งถูกสั่งห้ามใช้
ยานพาหนะเด็ดขาดตามคำสั่งเล่มที่..... เลขที่..... ลงวันที่.....
นำยานพาหนะดังกล่าวไปแก้ไขปรับปรุง ณ .....
อยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....
ในวันที่..... ตั้งแต่เวลา..... น. ถึงเวลา..... น.
หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้เคลื่อนย้ายยานพาหนะโดยวิธีการลากจูงหรือโดยวิธีการอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ

ลงชื่อ..... พนักงานเจ้าหน้าที่
(.....)

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

หมายเหตุ ข้อความใดไม่ใช่ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมาย/ใน ตามที่ต้องการ

แบบ คพ. ๔

คำร้องขอให้ตรวจสอบยานพาหนะ

เขียนที่.....
วันที่.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)..... อายุบ้านเลขที่.....
 หมู่ที่.....ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
 จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....
 เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะ ประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ
 หมายเลขอุตสาหกรรม/หมายเลขอุบัติภัย..... จังหวัด.....
 ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ..... สีรถ/เรือ..... ยี่ห้อเครื่องยนต์รถ/เรือ.....
 ประเภทเครื่องยนต์..... ประเภทเชื้อเพลิง..... ชื่อกลุ่มสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด
 ตามคำสั่งเล่มที่..... เลขที่..... ลงวันที่.....

ขออภัยคำร้องด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ทำการตรวจสอบยานพาหนะที่ถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาดข้างต้น
 เพราะได้ทำการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามที่กำหนดไว้แล้ว

ข้าพเจ้าอฟฟ์คำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ลงชื่อ..... ผู้ยื่นคำร้อง^{ผู้รับผิดชอบ}
 (.....)

หมายเหตุ ข้อความใดไม่ใช่ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมาย/ใน ตามที่ต้องการ

บันทึกของพนักงานเจ้าหน้าที่

ได้รับคำร้องข้างต้นเมื่อวันที่.....เวลา.....น. และสั่งคำร้องแล้วเมื่อวันที่ .....เวลา.....น.

แจ้งให้ผู้ร้องทราบในวันนี้ ผู้ร้องไม่อยู่รอฟังคำสั่ง
 ลงชื่อ..... พนักงานเจ้าหน้าที่
 (.....)

ตำแหน่ง.....
 สังกัด.....

- ๒ -

คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

ให้นายานพาหนะมาให้ตรวจสอบ ณ ..... ในวันที่..... เวลา..... น.

ลงชื่อ..... พนักงานเจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

แบบ กพ. ๖

เล่มที่.....

บันทึกเข้าคอมพิวเตอร์แล้ว
เลขที่.....

คำสั่งยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะชั่วคราว/คำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเด็ดขาด

วันที่.....
สถานที่ตรวจสอบ.....

ด้วย (นาย/นาง/นางสาว).....เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะประเภท รถยนต์ รถยนต์สามล้อใช้งาน รถจักรยานยนต์ เรือ หมายเลขอทะเบียนรถ/หมายเลขออนุญาตใช้เรือ .....จังหวัด.....ยี่ห้อรถ/ชื่อเรือ.....
ประเภทเชื้อเพลิง.....ชื่นถูกสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ.....ตามคำสั่งลงที่.....
เลขที่.....ลงวันที่.....ได้นายานพาหนะดังกล่าวไปแก้ไขปรับปรุงตามคำสั่งและได้นำมาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบนั้น

พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบยานพาหนะดังกล่าวในวันและสถานที่ตรวจสอบข้างต้น เห็นว่าได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานความคุณภาพพิเศษจากแหล่งกำเนิดตามที่กำหนดไว้แล้ว จึงให้ยกเลิกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ.....และเอกสารร่องหมายห้ามใช้.....ออกจากยานพาหนะดังแต่วันที่.....เวลา.....น. เป็นต้นไป

ลงชื่อ..... พนักงานเจ้าหน้าที่

(.....)

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

หมายเหตุ ข้อความใดไม่ใช้ให้ขีดฆ่าออก และทำเครื่องหมาย/ใน ตามที่ต้องการ

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT